

Forslag til Anders Forsdahls pris 2024

Vi ønsker å foreslå lege Kjell Nysveen som kandidat for Anders Forsdahls pris for hans utrettelige arbeidsinnsats i og for norsk distriktsmedisin i over 40 år. Selv om Kjell er pensjonist, bidrar han fremdeles som vikar der det trengs også utenfor Kvæningen

Vi som foreslår vil karakterisere Kjell Nysveen som en lavmælt bauta i norsk distriktsmedisin

Kjell Nysveen utmerker seg ved hele tiden å ha befolkningens beste for øye og han har strukket seg langt for å sikre gode tjenester over svært lang tid, langt fra sykehus og på lag med mange ulike kolleger som har kommet og gått. Nysveen har representert verdifull kontinuitet og håndtert det meste, langt fra mer spesialisert helsehjelp.

Starten

I et intervju i Utposten fra 2016 finner vi at Nysveen opprinnelig er fra Vadres. Hans medisinske karriere oppsummeres slik: "Det begynte med distrikturnus på Skjervøy i 1982. Året etter fulgte et vikariat i Burfjord. Etter ni måneder som militærlege på Setermoen, var han to og et halvt år på øya Vega på Helgelandskysten. Deretter bar det til Gällivare i Sverige, hvor han tok sin spesialisering i allmenntmedisin. Etter ett år i Lyngen flyttet han til Burfjord i 1991." ¹

Burfjord ligger i Kvæningen kommune, hvor Nysveen var ansatt som kommunelege og fastlege med legevaksansvar frem til 2021 – i nøyaktig 30 sammenhengende år. Ikke bare fikk pasientene verdifull kontinuitet i sitt forhold til legen, men det har også annet helsepersonell i kommunen fått, i helseforetaket og i regionen, landsdelen og det allmenn- og samfunnsmedisinske kollegiet i landet for øvrig. Mange titalls turnusleger/ LIS1-leger har fått en nærværende, faglig svært solid og trygg introduksjon til allmenntmedisin i team, langt fra sykehus gjennom Kjell Nysveen.

En av de som bidro i NSDM sin tilblivelse

Kjell Nysveen var en av de nord-Norske legene som var med på å etablere distriktsmedisin som et fagfelt og NSDM som et senter, gjennom å delta på de tidlige, formende seminarer på Sommarøy og Tromsø. Kjell Nysveen var gjerne den som tok på seg å refererte og liknende.

Akuttmedisin lokalt

Men det er særlig gjennom sitt akuttmedisinske engasjement at Kjell Nysveen har utmerket seg og bygget et stort nettverk. Ved behov for akutt helsehjelp, må helsetjenestene lokalt kunne håndtere situasjonen selv, inntil annen hjelp kommer. Befolkning i distrikt forventer at slik hjelp gies lokalt og den vil oftest være tverrfaglig.

1. Siden oppstart i 2006 har Kjell Nysveen og ambulanskollega fra samme sted Kjell Kr Johansen, vært med på halvårige kurs for turnusleger/LIS1 i Troms. Disse kursene har vært i regi av Statsforvalter og Kjell & Kjell har vært blant de mest trofaste bidragsyterne. Hvert halvår har Kjell Nysveen undervist om spesiell akuttmedisinske hendelser og forhold i fra sin egen hverdag og han har ledet gruppetrening på ulike scenario under disse kursene. Senest denne våren kom Kjell til akuttmedisinkurset for LIS 1 legene, etter 11 døgn i strekk på vakt i Kvæningen. Kjell vet at kursene er viktige for å trygge de unge legene i kunnskap de allerede innehar og videreutvikle.

¹ Blakar A. Kommunelegen på 70 grader nord. Utposten no4, 2016 <https://www.utposten.no/asset/2016/2016-04-2-5.pdf>

2. Siden 2015 har Kjell vært en viktig bidragsyter i utvikling og utrulling av Trygg akuttmedisin. Prosjektet er et samarbeid mellom Universitetssykehuset Nord-Norge og kommunene i Troms og Ofoten, og inneholder omforente handlingsplaner for tre tidskritiske akutte sykdomstilstander (akutte brystmerter, sepsis og hjerneslag). Prosjektet Trygg akuttmedisin ble rullet ut med fokus på tverrfaglig teamtrening og Kjell har siden vært med på kursing av i overkant 600 helsepersonell fra hele den akuttmedisinske kjede. Når Kjell har vakter på helgelandskysten, trener han sine kollegaer i trygg akuttmedisin, slik at de som team er bedre rustet til å håndtere situasjonene de kan komme utfor. Dette viser Kjells dedikasjon og for gode tjenester for pasienten i distrikt.
3. Det må også nevnes at Kjell Nysveen hadde en viktig rolle tilbake på tidlig 2000-tall da prehospital trombolyse ble innført i landsdelen med støtte fra Helse Nord RHF.

Bred lokal, faglig og befolkningsmessig forpliktelse

Kjell Nysveen har ikke publisert forskning eller jobbet for fordype seg akademisk i et avgrenset felt. I stedet har han sørget for å holde seg faglig svært bredt oppdatert og har jobbet både administrativt, samfunnsmedisinsk og klinisk i egen kommune, som samfunns- og allmenntillegger, på dagtid, kveld og helg. Hele 3000 legevakter hadde Kjell Nysveen bak seg da han sluttet i Kvæningen kommune. Siden er det blitt flere. Dessuten har arbeidsplassen i Burfjord, Kvæningen kommune noen geografiske særegenheter. Vi siterer igjen fra Utposten 2016:

"Sykestua i Burfjord er langt mer enn en akutt døgnplass. Der observeres og behandles en rekke somatiske og psykiske tilstander, som ellers har måttet bli sendt til sykehuset 320 km unna. Der diagnosen er avklart kan pasientene for eksempel få intravenøs antibiotikabehandling på sykestua. Den brukes også til cellegiftbehandling og omsorg ved livets slutt, for å nevne noe.

Legevakta i Kvæningen er den i Norge som er lengst unna nærmeste sykehus, så man må vurdere grundig hva man sender av gårde ut på en fem timers strabasjøs ferd. Og dersom veien over det beryktede og forblåste Kvæningsfjellet skulle stenge, noe som hender med jevne mellomrom, er sykestua kjekk å ha. Her har de en labservice som siden nylig også inkluderer troponiner og D-dimer.

– Vi kunne ønske oss blodgass, men det er foreløpig for kostbart, kommenterer Kjell Nysveen.

På legesenteret er de sjølberga med eget analogt røntgen. Det er riktignok bare Nysveen som håndterer røntgenapparatet, men til gjengjeld er han en ivrig bruker av den. I mørkerommet fremkaller han filmene sjøl, før de inspiseres grundig på lyskassen. Den digitale verden har ikke tatt helt over i Burfjord ennå. "

En kollega man gjerne lytter til, kan stole på og blir igjen i kommunen på grunn av

Kjell Nysveen har en vennlig og lyttende fremtoning som bidrar der han ser det trengs – om det er som leder for et team eller som medarbeider. Han er orientert om å få til godt lagspill og kan selv spille de relevante roller. Han er lett å be og holder ord, selv om det kan bety ekstra krevende logistikk grunnet lang reisevei, vind og vær eller vansker med å få dekket opp legevaktene lokalt.

Etter somleggingen av turnustjenesten for leger, ble det vanskeligere å få LIS1/turnusleger til å faktisk møte opp til avtalt tjeneste i Kvæningen. Men av de som kom, er det mange som har blitt værende litt ekstra grunnet det spennende læringsmiljøet og flotte friluftslivet som Kjell passet på å introdusere. Kjell tar gjerne med kolleger på tur, sommer som vinter.

I en tid der generalisme igjen er satt på dagsorden, vil en pris til Kjell Nysveen kunne være til inspirasjon for alle som jobber på liknende måter rundt om i landet. Det vil samtidig kunne ha en opplysende funksjon for de som jobber med rammebetingelsene for kombileger i distrikt.

Vennlig hilsen kolleger fra kommune, sykehus, fagutvikling/opplæring og forvaltning